

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken legalább egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész óvre 4 frt, félóvre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Lapfelügyelő bizottság: Paget János elnök; Berde Aron, b. Huszár Sándor, Mina János, Szabó Samu, Szentgyörgyi József.

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet ez évi rendes közgyűlését ápril hó 10-én délelőtt 10 órakor fogja a városház nagytermében megtartani, miről az egylet helyt lakó s vidéki tagjai azon kéréssel értesíttetnek, hogy a kijelelt időben és helyen minél nagyobb számmal megjeleni sziveskedjenek.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányának Kolozsvártt, 1876. mártius hó 6-án tartott üléséből.

Gróf Mikó Imre,

egyleti elnök.

Gamauf Vilmos,

egyleti titkár.

Hirdetmény.

Az erdélyi gazdasági egylet 1875. december 11-én tartott rendkívüli közgyűlése 303. jegyzőkönyvi szám alatt elhatározta, hogy az egylet tulajdonát képező nagy-búni birtokot örök áron eladóvá tegye.

A nagy-búni birtok felügyeletével megbízott intéző bizottság, vonatkozással a fenti határozatra, ezennel közhírré teszi, hogy nevezett birtok eladása céljából **zárt ajánlati tárgyalást** fog tartani.

A venni szándékozók tiszteletteljesen felkéretnek, hogy irott és pecséttel elzárt ajánlataikat leg-

később **1876. ápril hó 9-ik napjának déli tizenkettedik órájáig** az erdélyi gazd. egylet titkári hivatalához benyújtani sziveskedjenek. Az ajánlatban a kínált vételár számmal és betűvel tisztán kiírva legyen, a fizetés készpénzben vagy tőzsdei árfolyam szerint átveendő földtehermentesítési kötvényekben köttetik ki, a vétel jogügylete után felmerülő állami illeték- és bélyeget a vevő tartozik hordozni.

A beérkezett ajánlatok ápril 9-én délután öt órakor fognak az intéző bizottság ülésében felbonthatni s az illő árt ígérő, legkedvezőbbnek talált ajánlat a másnap, ápril 10-én tartandó közgyűlésben elfogadás végett ajánlatni

A fent kitett határidőn túl érkezett, vagy szóval tett ajánlatok tekintetbe nem jöhetnek.

A fizetési módozatok, a kirtok átvételének ideje, valamint egyéb netaláni részletek a közgyűlés ki nyert helybenhagyása után közösen fognak az intéző bizottság és vevő által megállapittatni.

Kelt a nagy-búni intéző bizottság Kolozsvártt, 1876. mártius 27-én tartott üléséből.

Gróf Mikó Imre, s. k.

bizottsági elnök.

Gamauf Vilmos, s. k.

bizottsági jegyző.

A búzáknak tavaszi boronálása.

A búzáknak tavaszi felboronálása, daczára annak, hogy híres szakemberek már vagy félszázad óta melegen ajánlák, még manap is csak itt ott, elvétve talál követőkre, általában véve pedig még korántsem vivta ki azon méltánylatot, melyet minden tekintetben megérdemel, sőt vannak oly emberek is, kik ezen eljárást minden körülmények között hátrányosnak, károsnak tartják. Ezekkel azonban könnyen végzünk, mert vagy nincs saját tapasztalatuk és csak elfogult vélemény alapján törnek felette pálczát, vagy pedig a végrehajtásnál követtek el balfogást, midőn a boronálást vagy későn, vagy nedves talajon alkalmazták.

A búzáknak tavaszi felboronálása akkor lesz könnyű vasboronákkal leghatásosabb, ha a talaj eléggé száraz és a búzáknak vegetatiója kezdetét veszi. A boronálás erőteljessége vagy ismétlése a talaj minőségétől függ. Kemény (nehéz) talajt tehát erősebben kell megfogasolni, mint egy kevésbé kötöttet. A boronálás egyáltalában akkor tekinthető teljesen hatályosnak és sikerültnek, ha — mint a mezői gazdaság apja, Thaer mondja — a mező közvetlenül utánna úgy mutat, mintha most volna megmunkálva, úgy, hogy alig látni rajta egy zöld szál nyomát, hanem csakis laza földet találunk. A legtöbb gazda avval is hibáz, hogy tulságosan aggódva, buzaföldjének felszínét csak könnyű fogasolással meri érinteni, úgy szólván csak kissé felkarmolni, természetes, hogy mindezen esetekben a hiányos boronálás hatása kielégítő nem is lehet.

A boronálás továbbá nem csak sűrű, hanem a buzavetés ritka állásánál is alkalmazandó, miután utánna a növény jobban bokrosodik. Leghatásosabb, ha eső előtt végezzük a fogasolást, a mit az időjárást ismerő gazda könnyen eszközölhet. Ellenkező esetben, t. i. ha szárazság áll be, a mezőt le kell hengerezni. Egyáltalában ajánlatos a hengerezés, főleg, ha a föld nagyon száraz és gőrgyős és ha lóhervetés szándékoltatik. Ily esetben a lóhert a felboronált buzára vetjük és azután lehengerezzük.

A boronálás a cserepes felületet meglazítja s a légköri levegőnek a talajra gyakorolt befolyását ez által fokozza, a vetés gyökereését és bokrosodását előmozdítja, a gyomokat pedig nagyrészt el-

pusztítja. A fagy vagy éles szelek által kitakart gyökerek a boronálás következtében földtakarójukat ismét visszanyerik.

Ha kötött, nedvesség által nagyon egygyéjszapolt talajnemeken a buza boronálása legezészerűbbnek bizonyult is; a könnyebb száraz földek buzáját is előnnyel lehet fogasolni, kivált ha a talaj kemény, a buza nem igen buja és nagyon elvan gyomosodva. Ily talajviszonyok mellett a boronálásnak csak könnyedén szabad történnie. Néhány gazda szerint az eljárásnak könnyű talajon alig lehet valami különös sikerét észlelni.

A boronálást tavasszal netáni száraz időszak alatt siettetni kell. Ha e munkát alaposan akarjuk végezni, a táblát hosszában is, keresztben is meg kell fogasolnunk. A talaj keménysége szerint a boronálás egyszer vagy többször ismételhető. Általában véve a fogasolást addig kell ismételni, míg legalább 2 1/2 centimetryi (1 hüvelyknyi) laza föld nem áll elő. A részben kiszaggatott buzatók, kivált ha nemsokára szelid esőjük kerül, csakhamar felüdülnek és azután sokkalta erőteljesebben nőnek, mint a fel nem boronált növények.

A fogasolás leghasznosabb ott, hol a buza tulsűrűen áll, a mely eset épen nem ritka, mert a legtöbb őszi vetés még mindig nagyon későn és nagyon sűrűn eszközöltetik. Tulságosan sűrű állás mellett a növények nem bokrosodhatnak és egymásnak növekvését hátráltatják. Ily esetben mily könnyen lenne a vetésen segítve az által, ha lehetőleg erős fogasolással a növények egy harmada, vagy felerésze kiszaggattatnék, hogy a megmaradtak annál erélyesebben növekedhessenek! Ily radicalis cura mellett a sűrű és buja buzavetésnek megdülése is némi tekintetben gátolva volna és ritkábban fordulna elő.

Ha a buza fogasolásánál a boronának rendesen csak lépésben, gyorsabban pedig nem szabad járnia, nehogy tulságosan sok növény szaggattassék ki, — ritkítandó buzavetéseknel ellenben épen a gyors boronálás lesz az, mellyel legbiztosabban fogunk célt érni. Tapasztalás szerint a boronálás még akkor is haszonnal történhetik, ha a buzavetés 7—10 centimeter (3—4 hüvelyk) magasságot ért el, mert a munkának hatása ekkor biztosabb, a növények ellentállási képessége pedig nagyobb.

További tapasztalat, hogy a boronálás a délutáni órákban előnyösebb, mert a nap ezen szakában a növények szárazabbak és hervadtabbak, tehát nagyobb ellentállási képességgel bírnak és mert a talaj lyukacsosabb, lazábban marad.

A boronálást azonban egyáltalában csakis akkor lehet foganatba venni, ha a földnek felszíne teljesen száraz, úgy, hogy végzett munka után laza és apróvá válik. Alkalmas napokon sietnünk kell a fogasolással, ellenkező esetben inkább ne fogjuk hozzá, mert nedves és nyirkos talajon előnyösnek nem bizonyult.

A boronálás végre nagyon czélszerű akkor, ha feltrágyázásul mesterséges poralaku trágyanemeket kívánunk alkalmazni, magától értetődik, hogy ezeknek egyenletes elszórása a fogasolást meg kell, hogy előzze.

Utmutatás a Mezőség kopárainak befásítására.

Irta: **Fekete Lajos.**

(Folytatás.)

B. A mag beszerzése, ápolása és megvizsgálása.

Hogy miképpen és az év mely szakában szedik az erdei fenyő tobozait s miképpen fejtik ki a magot fűtött szobákban vagy a nap melege által, avval az olvasót czéltalanul fásasztanám, minthogy úgy sem volna a Mezőségen azon helyzetben, az adott utasítást alkalmazhatni.

Az erdei fenyő magját bármikor beszerezhetni a megkivántató mennyiségben magkereskedésekből és magfejtő intézetekből. Legjobb a nap melege által fejlett mag, de ez drágább is és nehezen kapható. A magkereskedésben legtöbbszörre fűtött magfejtőkből került magot árulnak, de sokszor parasztok által, igen nagy kemenczemelegnek kitétt magot is adnak el, a mely legrosszabb. Minthogy a honunkban létező kevés kincstári magfejtőkben inkább lucz- és vörös fenyőmagot kaphatni, nem marad egyéb hátra, mint magkereskedőkhez, vagy külföldi magfejtő intézetekhez fordulni. Minthogy azonban a magkereskedők is rendszeresen csak magfejtő intézetektől kapják az erdei fenyő magját, náluk néha sokáig elfekszik s nem elég fris: legjobb azt első kézből, t. i. magfejtő intézetektől venni. Ezek közül leginkább ajánlhatja szerző a következő jó hírű czimeket: Heinrich Keller Sohn in Darmstadt és Gusztav Schott in Aschaffenburg am Main.

Ezektől mindig lehet akár szárnyas, akár szárnyatlan (leszárnyalt) magot kapni. Egyébiránt még jobb a magot valamely erdőhivataltól beszerezni, mert ezektől mindig

frisset lehet kapni. E tekintetben legjobb közvetítő lehetne az erdészeti egyesület. Ha netalán csak szárnyas mag volna rendelkezésünkre, ezt elvetés előtt jó megszárnátlanítani, minek legegyszerűbb módja az, hogy az avval félig töltött zsákot szalmára tesszük és egy bottal addig csépeljük, míg a szárnyak letörnek, leválnak.

Egyszerre csak annyi magot kell szerezni, a mennyit azon évben felhasználni szándékszik az ember, mert a 2—3 éves mag már nehezen és egyenetlenül csirázik, s nem ad oly erőteljes növényeket, mint a friss. Ha mégis kénytelen az ember a magot más évig eltartani, akkor erre a szárnyas mag alkalmasabb. Legjobb a magot szuszékokban, vagy hambárokban, gabonásban vagy padláson eltartani. A hambároknak minden oldalon szelelő lyukakkal kell birniok, melyekre átlukgatott pléhlemezek szegeztenek, hogy a szellő a hambáron keresztül szűrődhessen, a nélkül, hogy a mag kihullana. A hambárokat nem kell egészen megtölteni, hogy a magot időnként, legalább minden négy hétben egyszer megforgatni lehessen.

A jó erdei fenyőmag szép fekete szürke, fényes, erős terpentinszagú és fehérszürke béllal bir, mely sok olajat tartalmaz. Ha a mag szaga gyöngye, fehér kendőben összedörzsölve fest, szétnyomva kevés vagy semmi olajnyomot nem hagy hátra, bele sárgás: akkor attól óvakodnunk kell, mert a kifejtésnél igen nagy melegnek volt kitéve. Ez gyakori eset azon magnál, melyet parasztok sütőkemenczében szárított tobozokból nyernek. Legbiztosabban megtudjuk azonban a mag csirképességének fokát az által, ha azt csiráztatjuk, a mi legegyszerűbben következő módon történik:

Vesziünk egy virágcserepet, fenekét egy réteg kavicssal kitöltjük s erre porhanyó földdel vagy homokkal megtöltjük. Azután vízzel töltött tálba helyezük, úgy, hogy a cserép a vízből 2—3 hüvelyknyire (5—8 cm.) kiálljon. Így földje mindig nedves fog maradni. Ha a föld felülete tulságos nedves lenne, akkor a tálba a vizet apaszítjuk, hogy a mag meg ne rothadjon; ha pedig nem lenne elég nedves, akkor több vizet öntünk a tálba. Ezen nedves földbe egyenlően lenyomogatunk 100 drb magot, melyet a jól összekevert magból kimarkoltunk és megszámláltunk. Ezen 100 magban jónak-rozsnak körülbelül oly arányban kell lenni, a mint van ez az egész magmennyiségben, tehát a látszólag léhákat sem kell kiválogatni.

A másik s még tisztább módja a csiráztatásnak az, hogy két két darab flanel közt teregetjük ki a 100 magot, melyet egy tányérba helyezünk. Azután egy nagyobb tálba vizet töltünk, közepére egy tégladarabot helyezünk s a 100 magot tartalmazó tányért erre fektetjük. Most egy tenyér szélességű flanel szalagot vízbe mártunk, s abban összenyomogatjuk, hogy vízzel megteljen, azután egyik végét a magvakat fedő flanel darabra terítjük, a másikat pedig a tányérből lebocsátjuk a tálban levő vízbe. Ez folytonosan vizet fog felszítani a tányérba s így a magvak mérsékelt nedvességben tartatnak. Ha a tányérban szabad víz is mutat-

koznék, úgy azt deszkadaraboknak alátevése által magasabbra kell emelnünk.

Mindkét esetben a csiráztatandó magot meleg helyen, pl. kemence közelében (de nem a kemenczén!) kell tartanunk; azt minden 2—3 napban megvizsgáljuk; a kicsiráztott magvakat kiszedjük, megszámláljuk, a számot és napot feljegyezzük. Mikor már látjuk, hogy több mag már nem fog csirázni, akkor vége a próbának. A csiráztott magvak száma a csirkéesség százalékát fogja mutatni.

C. Az ültetési módok s más erre vonatkozó általános kérdések megvitatása.

Az erdei fenyőt szokták mind gomostul, mind meztelen gyökérrel ültetni. A gomos ültetésre nem csak 1—2, hanem 3—5 éves növények is alkalmasak; ellenben csupasz gyökérrel leginkább sikerül az egy-két éves növények kiültetése. Korosabb növények már igen mély, terjedelmes és merev gyökézzel bírnak, mely nemcsak kiemelésüknél nagyon megrongáltatik, hanem lehetetlenné teszi az ültetésnek azon olcsó módjait, melyek az egy-két éves ültönczöknél szokásosak. Nagyon laza és kevés megművelést kívánó talajban az egy-két éves növények ültetése igen könnyű, biztos és olcsóságánál fogva nagyon elterjedt. Az ily ültönczöket csemetekertben könnyen és nagy mennyiségben lehet nevelni, kiemelésük könnyű és gyökereik megrongálása nélkül történik; elszállításuk lehető legolcsóbb, valamint közönséges viszonyok között kiültetésük is. Mindazonáltal nem helyes ily apró növénykéket csupasz gyökérrel ültetni nagyon vizenyős s a mellett laza talajba, mert ott a fagy könnyen felhuzza. Ugyanis ily nedves és porhanyó talaj megfagyásánál a jég legelőször a felületet vonja be. Azután a megfagyott felső rétegecske alsó felületén a jégképződés tovább halad, a fagyos felső réteg alján sűrűn egymás mellett függőlegesen álló jégtűk képződnek, melyek aljához a talaj nedvességéből újabb és újabb vízrészecskék szegődven, ezen egymás mellé zárkózott hasábokból álló jégréteg mind vastagabb lesz és a képződött fagyos felület a rajta levő növényekkel együtt felemeli, azoknak a meg nem fagyott alsóbb földrétegben levő gyökérzetét is felhuzván. Ha már most a jégréteg melegebb napok beállásával elolvad, a növény ott marad félig csupasz gyökérrel. Ezen felfagyás egy télen át, különösen tavasz felé s általában, midőn a növényzetet hó nem takarja, többször ismétlődhetik, a növényt mindig kiljebb huzva, míg végre ez a csalárd jégtámasztól megfosztatva — a földre terül.

A kifagyás ellen legjobb óvszer nagyobb ültönczök ültetése, melyek már elég mély és terjedelmes gyökézzel bírnak, hogy a fagyás felhuzó erejének ellenállhassanak. A gomos ültetés*) is ajánlatos, mert ez által az ültöncz mind-

járt kezdetben szilárdabb állást nyer s a talajjal eredeti, szoros összeköttetésben marad. Oly helyekre tehát, hol a növények a kifagyásnak alá vannak vetve, csak 3—4 éves gomos ültönczök megtelepítését lehet ajánlani. Hasonlót ajánlanak száraz helyekre is, még pedig azon okból, hogy a nagyobb csemeték hosszabb gyökérrel bírnak, melyek a talaj mélyebb rétegeiben szárazság idején is elegendő nedvességet találnak. Ily helyeken azonban ültethetünk hosszú vezérgyökerű 1—2 éves csemetéket is, miután ilyeneket nevelni hatalmunkban áll. Leginkább szokták alkalmazni nagyobb ültönczöknek gomostól való kiültetését az erdei fenyőnél, ültetvények hiányának kipótlására, mert a 4—5 éves csemeték közé nem helyes 1—2 éveseket ültetni, minthogy ezek korosabb szomszédjaik beárnyalása által nagyon szenvednének.

A gomos ültetés olcsóság tekintetében csak ott mérkőzhetik a meztelen gyökérrel való ültetéssel; hol a talaj megművelést nem kíván s elegendő a gom számára a lyukat kiásni. De vajon célt érünk-e a Mezőség kiélt kopárain az ily eljárással? Azt hisszük, hogy nem, mert a kiültetett csemete gyökerei, a mint terjeszkedni kezdenének, azonnal nagy ellentállásra találnának a legelő marha által keményre taposott talajban s a felső sovány réteg nemcsak elegendő tápanyagot nem nyújtana, de megműveletlenül az alsó réteget is elzárva tartaná a légkör és csapadékainak előnyös hatása elől.

A fennebbieket szerint tehát a fennforgó viszonyok közt az egy-két éves ültönczöknek csupasz gyökérrel való ültetését ajánlhatjuk jól megdolgozott talajba; de nedves, valamint porhanyó talajban és az ültetvények kijavítására 3—4 éves gomos ültönczök látszanak legcélszerűbbeknek, annival is inkább, mert első esetben a mély megművelés nem tanácsos, második esetben mellőzhető, és utolsóban, miután az első ültetésnél már megtörtént, fölösleges.

A tapasztalás azt mutatta, hogy az erdei fenyőt meztelen gyökérrel legjobb tavasszal ültetni, márczius, április és május hónapokban. Legújabb korig nagyon óvakodtak a gazdák oly növények ültetésétől, melyeknek rügyei már kibomlani kezdettek, de legalább az erdei fenyőnél tapasztalták, hogy azok akkor is jól megfogamzanak, ha már évi tenyészetük megindulásának csalhatatlan jeleit mutatják; sőt némelyek állítják, hogy azok ilyenkor ültetve leggyorsabban megfogamzanak. A gomos ültetésre az ősz is alkalmas; de ha ezen évszakot választjuk, akkor jó korán pl. szeptemberben legjobb a munkát végezni, hogy gyökereik még az ültetés évében hajtsanak rostokat az új állóhelyen.

(Folytatása köv.)

föld szépen megmaradjon gyökerén, mint a virágcserepből kivett növényen: akkor ez gomos ültönczöknek nevezetik, melyet a gyökerén levő földdel (gommal) együtt szoktak az utóbbiak megfelelő nagyságu gödörbe ültetni. Ez az ugynevezett gomos ültetés.

*) Ha az ültöncz körül a földet ásóval körül vágjuk, s egy a vezérgyökér alá irányított ásószurással úgy emeljük azt ki, hogy a

T A R S A L G Ó.

Szőlészeti statistika.

Hunyadmegye.—Cserna völgye.

77. Cserna-Keresztur on 13 hold 1110 □ öl területen, kövecses, agyagtalajban termel Furka Ferencz nagy szorgalommal egybegyűjtött több mint 60 faj szőlőt, közte kitünő muskotályokat is. Ezenkívül szenvedélyes kitartással állított elő több igen jól sikerült magoncokat, melyeknek borai kipróbálva fognak világ eleibe bocsáttatni. Ez utóbbiak a fennirt összegből 1 hold 800 □ öl területet foglalnak el, Guyot szerint mívelve. A többi vegyes hazai szőlők karikás mivélés alatt, 90 frt mivélési költséggel, holdanként teremnek 20 akó jó bort. — Elkél helyt, Déván és V.-Hunyadon akónként 7 frt 50 kron o. é.

78. Alpestes és Tamástelke 7 hold 860 □ öl területen, márgás agyagtalajban termel hazai faj szőlőket karikás mivélés mellett. Barcsai Ákos 1861-ben állított be 1/2 holdat kitünő muscat fajokkal és 1/2 hold rieslinget igen jó fekvésű oldalon, mely most végpusztulásnak indult a hanyag mivélés miatt. A többi 90 frt mivélési költséggel holdanként ad 20 akó jó bort, mely elkél helyt és V.-Hunyadon akónként 5 frt és 7 frt 50 kron o. é.

79. Fel-Pestes 20 hold 700 □ öl területen mész és márgás agyag talajban vegyes hazai faj szőlőkből karikán, 90 frt mivélési költséggel, holdanként 20 akó jó bort termel. Elkél akónként 5—7 frt 50 kron helyt és V.-Hunyadon.

80. Dsoszány 29 hold 370 □ öl területen márgás agyag talajban termel hazai faj szőlőkből karikán, 70 frt mivélési költséggel, holdanként 25 akó jó bort Elkél helyt és V.-Hunyadon akónként 5 frt és 7 frton

81. Nándor 11 hold 1170 □ öl területen márgás agyagtalajban termel vegyes hazai faj szőlőkből karikán, 70 frt mivélési költséggel holdanként 20 akó jó bort. Elkél helyt és V.-Hunyadon.

82. Nándor-Válya 52 hold 90 □ öl területen márgás agyagtalajban termel vegyes hazai faj szőlőkből karikán, 70 frt mivélési költséggel, holdanként 25 akó jó bort. Elkél helyt és V.-Hunyadon akónként 5 frt és 7 frt 50 kron.

83. Keresztény Almás 6 hold 1017 □ öl területen kavicsos agyagtalajban termel vegyes hazai faj szőlőkből karikán, 70 frt mivélési költséggel holdanként 25 akó jó bort. Elkél helyt, Déván és V.-Hunyadon akónként 4 frton.

84. Pap-Almás (Popesd) 5 hold 700 □ öl területen kövecses agyagtalajban termel vegyes hazai faj szőlőkből karikán 70 frt mivélési költséggel holdanként 20 akó jó bort. Elkél helyt és Déván 5 frt és 7 frt 50 kron.

85. Kersecz 14 hold 32 □ öl területen meszes agyag talajban, karikás mivélés alatt termel vegyes hazai faj szőlőkből holdanként 20 akó jó bort. Mivélési költség 70 frt o. é. Bora elkél helyt és Déván 5 frt és 7 frt 50 kron.

86. Kérges 14 hold 318 □ öl területen meszes agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőkből holdanként 20 akó jó bort, karikás mivélés mellett, 70 frt mivélési költséggel. Bora akónként elkél 5—6 frton helyben és Déván.

87. Brettyelin 2 hold 286 □ öl területen mészköves agyagtalajban termel vegyes hazai faj szőlőkből karikán, 70 frt mivélési költséggel holdanként 20 akó közönséges bort. Elkél helyt.

88. Kozolya 2 hold 850 □ öl területen kö és agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőkből karikán, 70 frt mivélési költséggel, holdanként 25 akó jó bort. Elkél helyt.

89. Száraz Almás 6 hold 20 □ öl területen kövecses agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőkből karikán, 70 frt mivélési költséggel holdanként 20 akó jó bort. Elkél akónként 5—6 frt o. é. helyt és Déván.

90. Bujtur 2 hold területen, meszes agyagtalajban termel vegyes hazai faj szőlőket karikás mivéléssel. Bora elkél helyt és V.-Hunyadon.

91. Vajda-Hunyad 92 hold 1275 □ öl területen mészkő és agyagtalajban termel vegyes hazai faj szőlőkből holdanként 20 akó jó közönséges bort, karikás mivélés mellett, 90 frt mivélési költséggel. Bora elkél helyt, akónként 5 frt és 7 frt 50 kron.

Itt van Szubai Józsefnek mintegy 200 □ öl kerti szőlője, különböző muscat fajokból ügyesen összeállítva, csinosan mivélve; továbbá van mintegy két hold területű kertje jeles gyümölcs-fajokkal beültetve, melyek a tulajdonos kitaró szorgalmára mutatnak. Bauholczér Károly kertjében van csemege szőlő 500 tő.

92. Zalasd (Glod) 28 hold 625 □ öl területen mészkő és agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőkből, karikán, 80 frt mivélési költséggel, holdanként 20 akó közönséges bort. Elkél helyt és V.-Hunyadon 5 frton akója.

93. Bozs 28 hold 625 □ öl területen mészkő és agyagtalajban karikás mivélés mellett termel vegyes hazai faj szőlőkből holdanként 20 akó közönséges bort. Elkél helyt és V.-Hunyadon 5 frton akója.

94. Hosdát 11 hold 1149 □ öl területen, mész és homokos agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőkből holdanként 20 akó közönséges bort. Az egész szőlő karikára van mivélve, holdanként 70 o. értékű forint költséggel. Bora elkél helyt és Hunyadon 5—6 frton akója.

95. Telek 33 hold 10 □ öl területen vaskő és vasoxidalt agyagban termel vegyes hazai fajsőlőkből karikán 90 frt mivélési költséggel holdanként 20 akó jó bort. Elkél helyt, Hátszegen és V.-Hunyadon 5—6 frton akónként.

96. Csolnakos. Csak volt szőlője, most nincs.

97. Rákosd 69 hold 1851 □ öl területen meszes és homokos agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőkből karikán, 90 frt mivélési költséggel 20 akó jó bort.

Elkél V.-Hunyadon, Déván, Hátszegen 6 frt és 7 frt 50 kron akónként.

98. Magyarosd 56 hold 1120 □ öl területen meszes, homokos agyagtalajban termel vegyes hazai faj szőlőkből és

piros kadarkából karikán 90 frt mivelési költséggel holdanként 25 akó jó bort. Elkél helyt, V.-Hunyadon és Déván akónként 4 frt o. é.

Fekete Pál,
szőlészeti vándortanár.

E G Y V E L E G.

* Erdélyi gazdasági egyesület. Az erdélyi gazdasági egyesület 1876-ik év április 3-án d. e. 11 órakor bel-középuteza, 13. sz. alatt Gróf Mikó házában levő hivatalos helyiségében választmányi ülést tart, melyre a t. tagok ezenel meghívattak.

* Az erdélyi pinczeegyesület ötödik rendes közgyűlését márczius 28-án tartotta meg a kisegítő pénztár helyiségében. A buzgó elnök, báró Bornemisza János önmaga a közepes számmal megjelent tagokat melegen üdvözölte, de jobb szerette volna, ha minél nagyobb számmal jelentek volna meg, hogy nyilatkozzanak azon vádak felől, melyek annak idején a lapokban napvilágot láttak és melyek szerint a választmány téves utat követ. Különben a közgyűlésnek tetszésétől függ, biztosabb utat jelölni ki s oly választmányt, mely azon jobban tud majd haladni, mint az eddigi stb. Az éljenzéssel fogadott megnyitó után constataltatott, hogy 22 részvényes által 556 részvény tétetett le és így a gyűlés határozatképes. Az igazgató Dávid Antal üzleti jelentése röviden és velősen emlékezett meg a mult év fontosabb mozzanatairól s bár az általánosan nyomasztó helyzet a pincze-egyesületre sem maradt befolyás nélkül, mégis az egyesület mindaddig biztos kamatot nyújtott és semmiféle rázkódtatásnak kitéve nem volt. A jelentés megemlíti, hogy az egyesület czége folytonosan hódít, a mult évben Ausztrália, Amerika és Anglia is a megrendelők sorába lépett. Hogy a bizodalom bent is milyen örvendetes, mutatja azon körülmény, hogy a kibocsátott 750 drb részvényből a szűk idők daczára, eddig is már 450 drb iratott alá. A számvizsgáló bizottság nevében, Szabó Samu működött mint előadó, jelentése szokott alaposággal volt összeállítva s az összehasonlító érdekes adatok egész halmazát tartalmazta. Mindenekelőtt ki lett emelve azon példás rend és pontosság, mely a könyvek és pinczék vezetésében nyilatkozik, azután a bor, hordó és kellékek készletét említette meg, mely folytonosan emelkedést mutat. A meglevő bor közül legtöbb a III. osztályu asztali, mely majdnem felét teszi az összegnek, miglen a riesling egy hatodrésszel szerepel és az erdélyi vegyes, egy nem régóta felvett borfaj, kitünő minőségénél fogva szintén tetemes részét képezi a készletnek. A jelentés nagy elismeréssel emeli ki a borok tiszta szakértő kezelését, az egymű fajoknak egyöntetőségét, mi legtöbb biztosítéka a pinczeegyesület felvirágzásának. A lefolyt 1875. év nem tartozott a kedvezők közé, a mennyiben a havi forgalom csak 805 vedret tesz, melynek $\frac{3}{8}$ része üvegekben volt eladva. A forgalom, mely 1874-ben 73,000 frtot tett, ma már a kedvezőtlen viszonyok miatt csak 61,000 frtra rug. Érdekesnek tartjuk még megemlíteni, hogy az egyesületi raktárok száma 36, ebből 10 belföldre és 26 külföldre esik. A számvizsgáló bizottság a javaslatba hozott 6% osztalékot kevésnek tartja, szerinte bizonyos tételek nem a mult évet terhelve, a bor pénzértéke peoig nagyon is mérsékelten

lévén felvéve, bizton lehetett volna 8% kiosztani. A regiet, tekintettel a kedvezőtlen üzleti viszonyokra, nagyinak tartja s az igazgatói állomást betöltetlenül kívánná hagyni, mindaddig, mig a most kibocsátott részvény elhelyezve nincs. Az igazgatóság e megjegyzésekre fellejtven, hogy éppen az 1876. évi üzlet eredményének biztosítására történt a kisebb osztalék megállapítása, részéről az igazgatót nélkülözhetlennek nem tartja; közgyűlés a számvizsgálók jelentését tudomásul vette s a választmánynak a felmentvényt megadta. Következett a kereskedelmi törvény értelmében ujja szerkesztett alapszabályok megvitatása, melyek tüzetes és alapos tárgyalás után némi módosítással elfogadtattak. Elnök a szavazatszedő bizottságot Finály Henrik, Csiki Imre és Gamauf Vilmos személyeikben kinevezvén, a választások a következőleg ejtettek meg: mint választmányi tagok szavazatot nyertek a beadott 71 szavazat közül: báró Bornemissza János, gr. Bánffy Miklós, Wagner Frigyes és Tauffer Ferencz 71, br. Bánffy Ádám 69, br. Huszár Sándor és Dávid Antal 66, gr. Teleki Gusztáv 65 és Zeyk József 61 szavazatot és ennelfogva megválasztattak; nyertek még szavazatot gr. Teleki Géza 15, gr. Teleki Károly 7 és br. Bánffy Dániel 6. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Gróf Teleki Géza és Zsigmond Dezső 71, Gamauf Vilmos 70, gr. Mikes Miklós és Szabó Samu 66 szavazattal; nyertek még szavazatot Tóth Zsigmond 6, gr. Teleki Miklós 5. Ezután az érdemes igazgató Dávid Antal állásáról leköszönvén, közgyűlés jegyzőkönyvi elismeréssel méltányolta buzgó fáradozásait és a komoly közgyűlés ezután egy kedélyes borkostoló társasággá alakult át, mely egyhangu dicsérettel halmozta el a pincze nectárait.

— Az „erdélyi gazdasági egyesület“-nek, az erdélyi birtokviszonyok rendezésére vonatkozó javaslatát Háromszék közgyűlése, egy szakértő bizottságnak adta ki véleményezés végett, mely felhivatott, hogy véleményét a jövő gyűlésen terjessze be. Ez alkalommal egyszersmind a gazdasági egyesület azon átiratát, hogy idei vándorgyűlését Sepsí-Szentgyörgyön tartja meg, a szék örömmel vette tudomásul, s a kellő intézkedések megtétele végett a főkirálybiró elnöklete alatt egy bizottság küldetett ki. (Kelet.)

— Értésítés. A földmivelés-, ipar és kereskedelemügyi m. k. miniszter által rétmivelési kézikönyvre kiirt pályázatra a beérkezett munkák közül a bírálatra felkért szakértők a következő jelíggel ellátott műnek ítelték oda a pályadíjat: „Az a ki megmutatja hogyan kell ott két kalászt nevelni, a hol eddig csak egy nöhetett, többet tett az emberiségnek mint a hódító, a ki husz csatát nyert meg.“ A jelíggel levélből Kvassay Jeán neve tünt ki. A pályázó másik, — e jelíggel „a ki mer az nyer“ ellátott — mű szerzője, azt a fentirt miniszterium levéltárában átveheti. Budapesten, 1876. mártius 21-én. **A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium.**

— Hirdetés. A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. k. miniszterium által ezennel közhírré tétetik, hogy a Biker-tonand, Ion, berwicki angol gépgyáros czég által az 1871. évben Gyöngyösön és 1872. évben Miskolczon rendezett aratógépversenyekre küldött s ugyanott visszamaradt két két, összesen 4 drb. teljesen jó karban levő arató- és kaszáló-gép a czég eziránti megkeresése folytán szabad kézből eladóvá tétetik, és pedig a következő becsárakon: 1) Egy marokrakó arató gépet, melynek eredeti ára 36 font sterling volt 280 frtért. 2) Marok-

rakó nélküli két ülésű kombinált arató- és kaszáló gépet, melynek eredeti ára 35 font, 240 frtért. 3) Ugyanolyan 240 frtért 4) Együlésű fűkaszáló gépet, mely gabnaaratásra is alkalmazható, s melynek eredeti ára 25 font sterling, 200 frtért. Venni szándékozók felhívataknak, hogy ajánlataikat szóbelileg, vagy levél útján a fent kitett ministerium földmívelési osztályához intézzék, hol is közelebbi felvilágosítást nyerhetnek. A gépek egyébiránt Fehér Miklós gépraktárában, Üllői út köztelek megtekinthetők. A minister meghagyásából: **Kenessey.**

* **Piaczi árainkat** illetőleg megjegyezzük, hogy lapunk zártáig Fogaras, Torda és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vetünk. A dévai gabonaárak ezuttal is 100 kilogrammként vannak feljegyezve.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

683 szám

1875.

(1) **Jószágeladási hirdetmény.** (11—12)

Az erdélyi gazdasági egyletnek 1875. december 11-én tartott rendkívüli közgyűlése a nevezett egyletnek tulajdonát képező nagy-buni birtokot eladás által értékesíteni határozta.

Ezen birtok fekszik **Küküllőmegyében**, Segesvártól egy kis órányira, Héjjasfalvától egy negyed órányira — mindkettő állomása a magyar keleti vasutnak — területe 1329 hold és 1465 □ ölet tesz, ebből szántó 352 hold 463 □ öl, rét és kert 147 hold 1097 □ öl, szőlő 9 hold 605 □ öl, legelő 38 hold 1225 □ öl, erdő 768 hold 1210 □ öl, — melyből mintegy 126 hold a volt jobbágyoknak kintaladó lesz — végre 13 hold és 65 □ öl házhelyekre és terméketlenekre esik. A birtokhoz tartozik egy őrlők által jól látogatott öt kövü malom a segesvári határszélen és a kocsmajog Nagy-Bunban, mely két regale évenként 1400 frt tiszta jövedelmet hoz.

A birtok **törvényszéki becsára** 118,700 forint o. é.

Venni szándékozókna kövebb felvilágosítással az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatala szolgál.

Kolozsvártt, 1875. december 20-án.

Az erdélyi gazdasági egylet nevében:

Gróf **MIKÓ IMRE**, s. k.
egyleti elnök.

GAMAUF VILMOS, s. k.
egyleti titkár.

Hirdetések.

Jelzalogkölcsonöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra 1000 frttól a legmagasabb összegig 5 $\frac{3}{4}$ és 6% kamat mellett törlesztésre, rövid idő alatt és 5000 frton felülieket még előnyösebb módozatok mellett gyorsan eszközöl

(4) (6—26)

a hatóságilag engedélyezett általános „Ipar és keskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvártt, belmonostorutca, 19. sz.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1—4 óráig)

Luczerna,
Lóhere,
Bükköny,
Takarmányrépa
Pignoletto, szirmiai, és
doutonkorn törökbuzák,
külömbféle takarmány füvek
és „Early Rose“ burgonya kapható
jutányos áron

TAUFFER FERENCZ

magkereskedésében

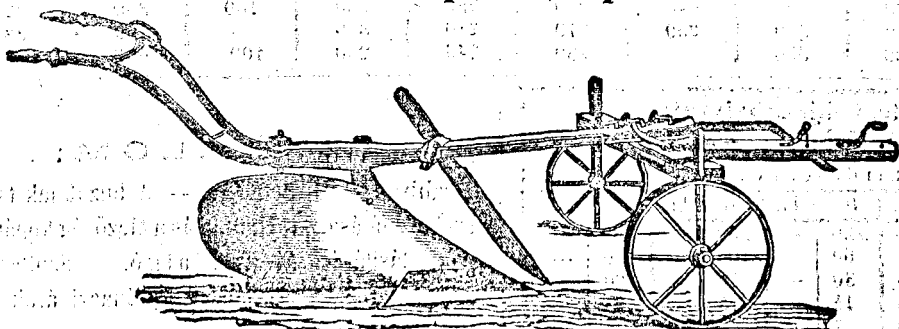
Kolozsvártt

(3)

(13—52)

Gubicz László gazdasági gépgyára

Budapesten, Lipót-utca 41-ik szám.

Ajánlja általános elismerésben részesült kitünő

Gubicz-ekéit,

ugyszinte magtakaróit, boronáit, rög-törőit, rostáit stb. jutányos ár mellett.

Árjegyzéket kívánatra bérmentesen küldve, megrendeléseket pontosan teljesít

Gubicz László

(7)

(7—26)

A „VICTORIA“ biztosító-társaság Kolozsvártt,

az új kereskedelmi törvény életbe lépte ötletéből folyó év április 5-én, Kolozsvártt, a városház nagytermében

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 25, 26, 31, 32 §§-ai értelmében tisztelettel meghívattak.

E rendkívüli közgyűlés tárgya: A kereskedelmi törvényhez alkalmazott új alapszabályok tárgyalása és a részvénytőke rendezése.

Kelt Kolozsvártt, 1876. márczius 12-én, az igazgató-választmány megbízásából

A „VICTORIA“ biztosító-társaság igazgatósága

Alelnök Igazgató Vezérigazgató
S I M O N. W A G N E R. S Z Á S Z.

(7—26) Az alapszabályok 31. és 32. §§-ai így szólnak:

31. §. Jogérvényes közgyűlési határozat hozatalra legalább 40 oly részvényes jelenléte szükséges, kik együtt véve legalább is 500 új részvényt és 100 szavazatot képviselnek. Mégis a 23. § VI. VIII. IX. (alapszabály változtatás) X. és XI. pontjai alatt foglaltakat érdeklő határozatok csak oly közgyűlésen hozhatók, a melyen a kibocsátott részvényeknek legalább $\frac{2}{3}$ -da képviselve van, s ugyancsak az efféle határozatok végrehajtásához mindig még a kormány előleges jóváhagyása is igényeltetik.

32. §. Ha a szabályszerűen kihirdetett közgyűlésre a részvényesek határozatképes számmal meg nem jelennek, akkor a közgyűlésre új hirdetéssel legalább 15 napra tüzetik határidő, s ezen második közgyűlésre határozatképes lesz, tekintet nélkül az ott megjelenők számára. Az elhalasztás után így ismételt közgyűlés azonban csak az elsőre is kitűzve volt tárgyak felett határozhat.

(Ut nyomas nem honoráltatik.)

P i a c z i á r a k.

A h é t i v á s á r		Egy hectolter (=1.62 bécsi mérő)					100 Kilogramm (=178.55 bécsi font)		1 köbméter (=0.14 bécsi köböl)	1 kilogramm (=1.78 bécsi font)	
h e l y e	n a p j a	tiszta b u z a	elegy b u z a	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marha h u s
á r a k r a j e z á r o k b a n											
Besztercze	mart. 21.	650	550	520	—	330	—	—	180	300	25
Brassó	mart. 24.	600	475	330	380	283	300	—	—	—	32
Csik-Szereda	mart. 22.	650	550	450	375	275	400	360	137	138	30
Déas	mart. 28.	675	625	450	—	225	225	500	140	450	28
Déva	mart. 25.	690	555	520	470	730	340	260	150	136	32
Erzsébetváros	mart. 25.	600	460	350	—	300	250	280	150	300	32
Gy.-Sz.-Miklós	mart. 24.	636	570	327	320	245	345	255	80	—	30
Fogaras	mart. 18.	570	420	295	—	235	230	290	140	500	32
K-Fehérvár	mart. 25.	706	556	460	—	330	268	400	180	300	32
Kolozsvár	mart. 30.	650	420	380	—	270	240	260	140	360	38
M-Vásárhely	mart. 23.	550	336	342	280	210	290	330	50	350	32
Naszód	mart. 23.	700	600	300	370	260	260	300	240	125	24
Nagy-Enyed	mart. 23.	560	480	310	—	410	240	365	80	444	32
N.-Szeben	mart. 28.	590	440	360	440	280	270	240	—	350	30
S-Sz-György	mart. 20.	600	550	350	400	280	340	520	100	250	30
Szamosújvár	mart. 27.	630	420	400	—	262	210	300	75	450	30
Sz-Régen	mart. 23.	650	430	330	270	220	230	210	100	330	28
Sz-Udvarhely	mart. 14.	580	420	340	—	260	280	250	100	350	32
Torda	feb. 12.	600	440	350	250	270	210	350	—	1100	32
V.-Hunyad	mart. 18.	524	400	356	—	230	246	200	100	600	32

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjszabályzata.

10/10 lap 9/10 „ 8/10 „ 7/10 „ 6/10 „	széri hirdeteskör											
	1-1		1-3		1-6		1-12		1-24		1-52	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
	14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—
	7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—
	3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—
	1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—
	—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50

Ánonkvit 80 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

T A R T A L O M:

Meghívás. — Hirdetmény. — A búzáknak tavaszi boronálása. — Utmutatás a Mezőség kopárainak befásítására. — Társalgó. — Szőlészeti statisztika. — Egyveleg. — Piaczi árak. — Hirdetések.